

Presentación

XOSÉ LUÍS AXEITOS AGRELO

Arquiveiro e bibliotecario da Real Academia Galega

Como representante da Real Academia Galega non podoo menos que expresar a satisfacción da institución por presentar aquí unha colaboración entre as dúas institucións que teñen case a obriga de colaboraren. Neste caso nun campo realmente importante: Lingua e Usos –o título que desde hai anos tomaron estas xornadas, pois é esta unha colaboración que xa vén de lonxe– coído que fai fincapé na problemática de que a lingua non se pode dissociar ou estudar en abstracto respecto do seu uso social.

Evidentemente, é unha polémica que nace co nacionalismo lingüístico a finais do século XIX, que penso que nunca se pechou de xeito definitivo, de modo que o chamamento á reflexión a través destas xornadas non fará máis que enriquecer, loxicamente, todas as achegas históricas que se levan facendo ao redor desta cuestión.

A universidade galega, como todos sabemos, cando o nacionalismo lingüístico se estende por Europa estivo totalmente afastada desta situación: había a Universidade de Santiago que era a única universidade galega naquel momento e curiosamente vai ser unha asociación –a Liga de Amigos da Coruña– fundada en 1897, a primeira asociación e institución que ten vocación dun uso lingüístico consciente, pois toda a súa papelería, todos os seus comunicados, incluídos os seus estatutos, van estar integramente en galego, a pesar da incompreensión de moitas outras institucións coetáneas e mais o alleamento, salvo dunha minoría da universidade, en que viviu totalmente afastada. Isto foi o que mobilizou esa parte da sociedade máis concienciada, como despois da Liga foi o caso das Irmandades da Fala que, probablemente, protagonice en gran parte o labor anterior dos rexionalistas ou dos propios nacionalistas.

En definitiva, será un debate que, insisto, non fará máis que enriquecernos. Lingua e Usos non é máis que un chamamento ao diálogo, á reflexión, isto é, á concordia e ao asentamento do uso dunha lingua que comporta, alén da práctica social, unha ética social de que tan necesitados estamos. De aí, os meus parabéns á Universidade que neste caso son os organizadores, aos cales nós apoiamos moi entusiasticamente o nesgo que está a tomar estas xornadas nos últimos anos.